

КОРПУСНА ЛІНГВІСТИКА ЯК ІНСТРУМЕНТ ДОСЛІДЖЕННЯ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ

Анна АНТОНЕНКО¹, студентка, Світлана ДВОРЯНЧИКОВА¹, канд. філол. наук, доц.

¹ Київський національний університет технологій та дизайну (Україна)

Ключові слова: корпусна лінгвістика, міжкультурна комунікація, дискурсивний аналіз, культурний контекст, цифрові технології.

Вступ. У сучасному глобалізованому світі міжкультурна комунікація набуває актуальності, оскільки взаємодія представників різних культур прогнозовано формує нові мовні й комунікативні моделі. Корпусна лінгвістика як метод збору та аналізу великих обсягів текстових даних дозволяє детально дослідити закономірності вживання мовних засобів, які відбивають культурні особливості. Завдяки застосуванню цифрових технологій учені отримують об'єктивні дані про мовну ситуацію в різних культурних контекстах, це своєю чергою сприяє глибшому розумінню процесів міжкультурної взаємодії.

Мета дослідження – висвітлення специфічних лексико-граматичних і стилістичних характеристик, властивих текстам різних культурних середовищ, і аналіз способів їх відтворення в мовному матеріалі за допомогою цифрових корпусів.

Суть дослідження. Під час аналізу автентичних текстових корпорацій, що включають новинні статті, інтерв'ю, блоги та соціальні медіа, де відображено комунікативні практики представників різних культур, варто дотримуватися такої послідовності дій: збирати корпусні дані, проводити комп'ютерний аналіз текстів, фахово інтерпретувати отримані результати.

Збір корпусних даних передбачає формування тематично та жанрово різноманітних баз текстів, що висвітлюють міжкультурні контакти. Учені відбирають і класифікують тексти за жанрами, тематикою та культурним підґрунтям та враховують контекстуальні та культурні маркери, що відображають ідентичність культурних груп (зокрема, ідентифікують риторичні структури, метафори, ідіоми та інших мовні елементи, за допомогою яких культурні особливості відбиваються в тих чи тих текстах). Комп'ютерний аналіз текстів полягає у використанні спеціалізованих програм для виявлення частотності вживання ключових слів, фразових конструкцій і контекстів, а також в аналізі дискурсивних стратегій, які слугують маркерами культурних особливостей. Під час інтерпретації отриманих результатів порівнюють отримані лінгвістичні патерни між текстами різних культурних просторів і визначають вплив культурних контекстів на вибір мовних засобів. На цьому етапі фахівці-філологи мусять урахувувати стратегії перекладу та адаптації, звертаючи увагу та те, яким чином перекладачі інтерпретують культурно-обумовлені особливості, враховують типові трансляційні стратегії та їх вплив на ефективність міжкультурної комунікації.

Описаний комплексний підхід дозволяє не лише декодувати мовні тенденції, але й відтворювати культурний контекст, який лежить в основі комунікативних процесів у багатомовних комунікаціях, що сприяє формуванню більш ефективного міжкультурного діалогу.

Висновок. Корпусна лінгвістика є дієвим інструментом дослідження міжкультурної комунікації, оскільки вона надає можливість отримати кількісно обґрунтовані дані про мовну поведінку осіб у різних культурних середовищах і сприяти глибшому розумінню культурних особливостей у мовній взаємодії. Цифрові методи аналізу текстів дозволяють розкрити явні й приховані культурні маркери, які впливають на комунікативні процеси. Потенціал досліджень з корпусної лінгвістики полягає в застосуванні їхніх результатів для теоретичного осмислення процесу міжкультурної комунікації, а також практичного застосування, як-от: розробки рекомендацій щодо вдосконалення методик викладання іноземних мов і перекладацьких практик, створення адаптивних навчальних матеріалів, а також підвищення ефективності міжкультурної комунікації в сучасних багатокультурних суспільствах.